

ση του Εύρυτου, για την Ιόλη και σ' εκείνη του Αχελώου, για τη Δηϊάνειρα.

Η λατρεία του θεού – ποταμού Αχελώου στη Μαρδάχα κατά την αρχαιότητα

Η πηγή της Μαρδάχας είναι η κύρια πηγή του ποταμού Αχελώου. Στην αρχαιότητα η θέση αποτελούσε τόπο λατρείας του θεού – ποταμού, συγκεντρώνοντας όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις. Στην ανατολική όχθη του ποταμού, στην κοιλάδα της Μαγούλας, όπου στα νεώτερα χρόνια διεξαγόταν το ετήσιο παζάρι, κοντά στις πηγές της Μαρδάχας, πιθανολογείται η ύπαρξη ιερού χώρου αφιερωμένου στο θεό Αχελώο. Εκεί, σε ορισμένη μέρα, συγκεντρώνονταν οι πιστοί οπαδοί του θεού – ποταμού, για να του αποδώσουν διάφορες τιμές και προσφορές, σύμφωνα με το λατρευτικό έθιμο. Ανάλογη λατρευτική εκδήλωση γινόταν και στις πηγές του Σπερχειού ποταμού, κατά τη διάρκεια της οποίας οι πιστοί προσέφεραν την κόμη των νέων και θυσίαζαν πρόβατα. Σε άλλες περιπτώσεις, πάλι, οι πιστοί συνήθιζαν να θυσιάζουν ρίχνοντας στα κύματα του ποταμού ταύρους ή ζωντανούς ίππους, ζητώντας με τον τρόπο αυτό τη βοήθεια του Θεού ή ευχαριστώντας τον για κάτι. Συνήθεις προσφορές των πιστών σε ποτάμιους Θεούς ήταν ακόμη τα άνθη, το μέλι και το λιβάνι. Γνωστές είναι και οι προσφορές, παντός είδους, στο θεό – ποταμό Αλφειό, κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών αγώνων.

Η λατρεία του θεού – ποταμού Αχελώου είχε πανελλήνια, καθώς φαίνεται, εμβέλεια, αφού είναι γνωστό ότι κάτοικοι της Μυκόνου θυσίαζαν προς τιμή του σε ορισμένο μήνα αρνιά, τα οποία είτε έπνιγαν είτε άφηναν να αιμορραγήσουν στα νερά του ποταμού. Σώζεται επίσης η πληροφορία ότι κατά την αρχαιότητα οι διαβάτες προσέφεραν θυσία ή ένιβαν τα χέρια τους στο νερό, λέγοντας κάποια προσευχή, διότι θεωρούσαν τον ποταμό και γενικότερα, το νερό, ως ιερό στοιχείο. Αλλά και στις δύσκολες στιγμές της ζωής τους οι Αρχαίοι Έλληνες ζητούσαν τη βοήθεια του θεού – ποταμού, προσφέροντας θυσίες ή αφιερώματα.

Οι θεοί – ποταμοί είχαν κατά την αρχαιότητα τα δικά τους ιερά καθώς και ιερείς που τελούσαν τις θυσίες και οι οποίοι ήταν υπεύθυνοι για τις λατρευτικές εκδηλώσεις. Η λατρεία τους περιελάμβανε θυσίες ζώων, προσφορές παντός είδους, σπονδές, αφιερώματα (αναθήματα) και τάματα. Οι πάσης φύσεως προσφορές συνοδεύονταν από ύμνους και προσευχές, σύμφωνα με το λατρευτικό έθιμο, και γίνονταν σε ετήσια συνήθως βάση. Το αίμα των θυσιαζόμενων ζώων χυνόταν στα νερά του ποταμού. Το μεγαλύτερο μέρος της λατρείας πραγματοποιούταν στις πηγές του ποταμού, όπου, όπως πίστευαν οι Αρχαίοι Έλληνες, η δύναμη του θεού εκδηλωνόταν πιο έντονα και

ήταν αποτελεσματικότερη για τις δεήσεις των πιστών. Για το λόγο αυτό στις πηγές του ποταμού, στη θέση Μαρδάχα, υπήρχε, κατά τον Όμηρο, ιερός χώρος αφιερωμένος στη λατρεία του θεού – ποταμού.

Τα γεφύρια της περιοχής

Στην περιοχή όπου κατασκευάστηκε το φράγμα, προϋπήρχαν τρία σημαντικά πέτρινα τοξωτά γεφύρια, το επονομαζόμενο «του Μανώλη», το οποίο κατασκευάστηκε το 17^ο αιώνα μ.Χ., η γέφυρα της Επισκοπής και εκείνη της Τατάρνας. Οι δύο τελευταίες βρίσκονται σήμερα βυθισμένες στα νερά της τεχνητής λίμνης των Κρεμαστών.

Οι γέφυρες «του Μανώλη» και της Επισκοπής αποτελούσαν συγκοινωνιακό κόμβο της ευρύτερης περιοχής, καθώς από εκεί περνούσαν οι δρόμοι που οδηγούσαν στην Απεραντία και την Αργιθέα, όπως και εκείνος που συνέδεε το Καρπενήσι με το Βραχώρι (Αγρίνιο). Το γεφύρι «του Μανώλη» γεφύρωνε ειδικότερα τον, σε εκείνο το σημείο, τότε, ρου του Αγραφιώτη, ενώ η γέφυρα της Τατάρνας έζευε τον ίδιο τον Αχελώο ή «Ασπροπόταμο», ακριβώς στη θέση της ξακουστής πηγής της Μαρδάχας.

Και τα δύο γεφύρια είναι επιτεύγματα μοναδικών Πρωτομαστόρων και «μπουλουκιών», πολύ παλαιά και τα δύο. Χρησιμοποιήθηκαν επί 3 αιώνες για την εξυπηρέτηση των πεζοπορούντων, των ζώων και των αμαξών που διέρχονταν την περιοχή. Είναι κτισμένα κοντά στο σημείο όπου συναντώνται τα τρία ποτάμια της περιοχής, Μέγδοβας, Αγραφιώτης και Αχελώος, εκεί ακριβώς όπου κατασκευάστηκε το 1964 το φράγμα των Κρεμαστών και πίσω του, η θαυμάσια τεχνητή λίμνη. Οι όχθες των

τριών ποταμών ήταν γεμάτες στην προ του φράγματος εποχή με νερόμυλους.

Στη θέση της παλαιότερης γέφυρας της Τατάρνας χτίστηκε το 1965, με τη δημιουργία της τεχνητής λίμνης των Κρεμαστών, η ομώνυμη νεώτερη γέφυρα που συνδέει σήμερα οδικώς τους δύο όμορους νομούς Ευρυτανίας και Αιτωλοακαρνανίας.

Η παλαιά γέφυρα της Τατάρνας

Το γεφύρι του Μανώλη

Κατά την παράδοση το γεφύρι του Μανώλη έλαβε το όνομά του από τον πρωτομάστορα Μανώλη, ο οποίος καταγόταν, κατά μία άποψη, από το χωριό Δάφνη

(Κουφάλα) της Ευρυτανίας.

Σύμφωνα με άλλη εκδοχή του θρύλου, ο Μανώλης, ο επονομαζόμενος Μουζάλας, καταγόταν από το χωριό Μάραθο. Αυτός ο Μανώλης ονειρευόταν τρία συνεχόμενα βράδια ότι πήγαινε στην Κωνσταντινούπολη για να γίνει πλούσιος. Κάποια μέρα ταξίδεψε πράγματι στην Πόλη. Μόλις έφτασε εκεί συνάντησε έναν Έλληνα. Του είπε ο Έλληνας: «Τι κάνεις εδώ πέρα;» και ο Μανώλης απάντησε: «Είδα ένα όνειρο πως αν πάω στην Πόλη θα πλουτίσω». Ο ξένος του είπε πως κι αυτός είχε δει ένα όνειρο πως στην Ελλάδα, στο χωριό Μάραθο της Ευρυτανίας, πίσω από το σπίτι κάποιου Μανώλη, ήταν θαμμένος θησαυρός. Ο Μανώλης μόλις το άκουσε αυτό γύρισε αμέσως στο χωριό του, πήγε στο σπίτι του και βρήκε το θησαυρό. Έτσι πλούτισε και έφτιαξε τη γέφυρα γύρω στο 1600 μ.Χ.

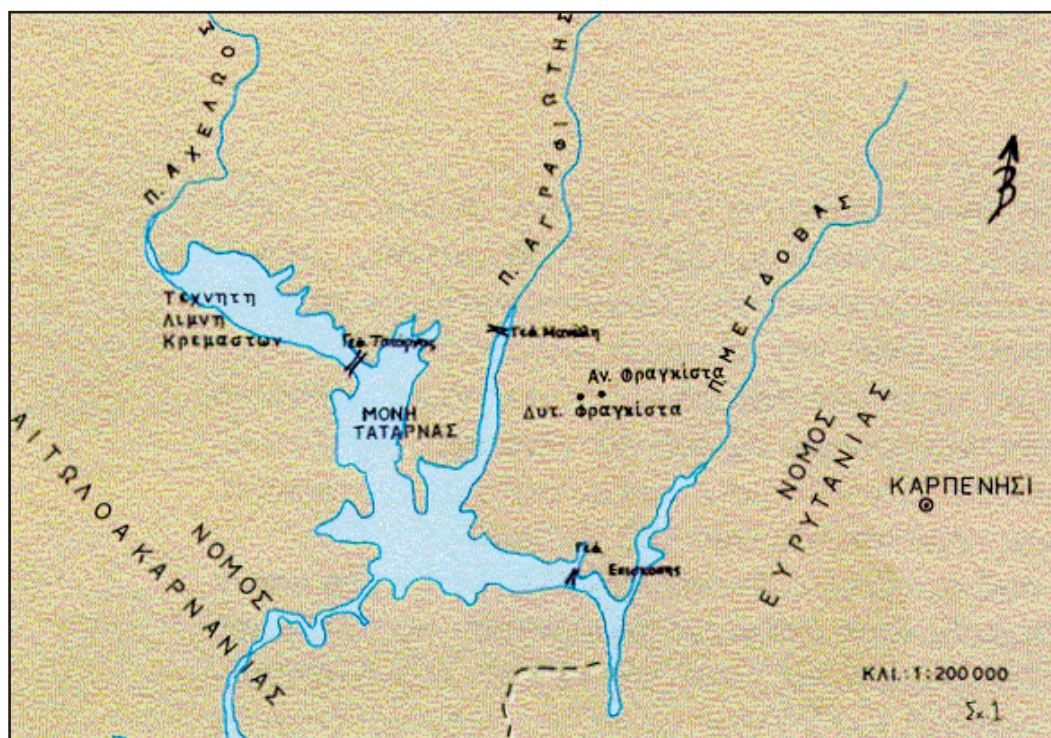
Το Κάστρο της Τσούκας

Η Ευρυτανία έχει πάρει το όνομά της από το βασιλιά Εύρυτο. Ο βασιλιάς Εύρυτος είχε χτίσει πολλά κάστρα σε πολλά χωριά της Ευρυτανίας. Ένα από αυτά τα κάστρα είναι και το κάστρο της Τσούκας. Δεν ξέρουμε πότε χτίστηκε. Σύμφωνα ωστόσο με την παράδοση, το κάστρο χτίστηκε προς τιμήν της μοναχοκόρης του βασιλιά. Της το χάρισε στη γιορτή της, γιατί λένε πως είχε απογοητευθεί από ένα βασιλόπουλο.

Η πηγή της Μαρδάχας και η ετήσια εμποροζωοπανήγυρη

Κάτω από το παλιό γεφύρι της Τατάρνας αναβλύζει από αρχαιοτάτων χρόνων η μεγάλη νερομάνα της περιοχής, η πηγή της Μαρδάχας. Το πολύ γάργαρο και καθαρό νερό της ενωνόταν στην προ του φράγματος εποχή με τα νερά του Αχελώου, χρωματίζοντάς τα γαλάζια.

Χάρτης της περιοχής όπου απεικονίζονται οι τρεις παλιές γέφυρες

Κατά μία παράδοση, η πηγή της Μαρδάχας επικοινωνούσε υπογείως με την Παμβώτιδα λίμνη των Ιωαννίνων.

Κάθε χρόνο, στις 18 Σεπτεμβρίου ξεκινούσε στη θέση της πηγής, στην ανατολική όχθη του Αχελώου, στον λεγόμενο «κάμπο της Μαγούλας», πανηγύρι (παζάρι) που διαρκούσε μία εβδομάδα. Επρόκειτο για τη μεγαλύτερη εμποροζωοπανήγυρη της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και ένα από τα πιο ζακουστά πανηγύρια της Ελλάδας. Κατά τη διάρκειά του τακτοποιούνταν προίκες κοριτσιών, επιλύονταν κοινωνικά θέματα και συνάπτονταν επιτυχημένα συνοικέσια.

Η ιστορική μονή της Τατάρνας

Σύμφωνα με την παράδοση, η μονή της Τατάρνας είναι βυζαντινή. Κατά μία εκδοχή, ιδρύθηκε στα 1.111 μ.Χ., ενώ άλλοι τη θεωρούν «βασιλομονάστηρο», το οποίο ιδρύθηκε τον 13ο αιώνα μ.Χ., από την Αγία Θεοδώρα, Βασίλισσα της Άρτας. Ερείπια αυτής της πρώτης, «βυζαντινής» φάσης του μοναστηριού διακρίνονται ακόμη και σήμερα στη θέση «Παληομονάστηρο». Η ονομασία Τατάρνα ή Τετάρνα είναι πιθανώς σλαβικής προέλευσης, κατά την επικρατέστερη θεωρία, και σημαίνει «τόπος με πλούσια βλάστηση», περιγράφει δηλαδή αυτό που πράγματι διαπιστώνει κανείς «ιδίους όμμασι», όταν επισκέπτεται την περιοχή.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αναστασίου Γ., «Ελληνική Μυθολογία, Ηρακλής», τ. 4, σελ. 15-123, ιδ. σελ. 101-115 (passim), Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα, 1986.
2. Αρχιμανδρίτου Δοσιθέου, «Προσκύνημα στο Μοναστήρι της Τατάρνας», Αθήνα, 2001 (Ζ' έκδοση).
3. Βουζάρας Α., «Φυσικοί παράγοντες και ανθρώπινες παρεμβάσεις που επιδρούν στη σταθερότητα του τοπίου της Ευρυτανίας», σελ. 317-325, Πρακτικά Γ' Ευρυτανικού Επιστημονικού Συνεδρίου «Μνημεία και φυσικό περιβάλλον της Ευρυτανίας» (Καρπενήσι, 17-19 Μαΐου 1996), Αθήνα, 2000.
4. Καραγεώργος Γ., «Ηρακλής και Αχελώος. Από το μύθο και την ιστορία της

Κεντρικής Ελλάδος», (passim) Αθήνα, 2002.

5. Κουμουλίδης Ι. – Δεριζιώτης Λ. – Σδρόλια Σταυρούλα, «Το μοναστήρι της Τατάρνας. Ιστορία και κειμήλια», (εισαγωγικά), Αθήνα, 1991.
6. Οικονόμου Α., «Οι πέτρινες γέφυρες Μανώλη και Τατάρνας. Η νέα γέφυρα της Τατάρνας Ευρυτανίας», σελ. 205-223, Πρακτικά Γ΄ Ευρυτανικού Επιστημονικού Συνεδρίου «Μνημεία και φυσικό περιβάλλον της Ευρυτανίας» (Καρπενήσι, 17-19 Μαΐου 1996), Αθήνα, 2000.

ΣΧΕΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Ν. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΔΟΜΟΚΟΥ

Τάξεις: Α', Β', Γ'

ΘΕΜΑ: ΤΟ ΝΕΡΟ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

- Αφορά το τοπικό περιβάλλον.
- Ευνοεί τη διεπιστημονική προσέγγιση.
- Ευνοεί την προσωπική εμπλοκή των μαθητών και τους παρακινεί σε δράσεις και παρεμβάσεις.
- Υπάρχει εύκολη πρόσβαση στις πηγές πληροφόρησης.
- Ανταποκρίνεται στα ενδιαφέροντα και τις εμπειρίες των μαθητών.
- Προωθεί τη σύνδεση του σχολείου με την τοπική κοινωνία.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΚΟΠΟΙ

- Να προσεγγίσουν οι μαθητές το συστημικό χαρακτήρα του περιβάλλοντος. Να ανακαλύψουν δηλ. το περιβάλλον ως ένα πεδίο πολύπλοκων οικολογικών, κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών αλληλεπιδράσεων.
- Να αποκτήσουν γνώσεις για το άμεσο και ευρύτερο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον.
- Να αντιληφθούν τις σχέσεις μεταξύ στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος και ανθρώπινων δραστηριοτήτων.
- Να οδηγηθούν σε μια όσο το δυνατόν πιο πλήρη κατανόηση της συμπεριφοράς του ανθρώπου απέναντι στο περιβάλλον.

ΣΤΟΧΟΙ (ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ – ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ)

- Να κατανοήσουν οι μαθητές βασικούς όρους της περιβαλλοντικής επιστήμης.
- Να αποκτήσουν ικανότητες ανάλυσης ενός περιβαλλοντικού θέματος.
- Να διαμορφώσουν κριτήρια αξιολόγησης και σχεδιασμού πιθανών λύσεων σε ένα

περιβαλλοντικό πρόβλημα.

- Να αντιληφθούν ότι το νερό αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για τον πλανήτη ως προς την κατανομή του και την οικονομική του διάσταση.
- Να γνωρίσουν και να κατανοήσουν τον υδρολογικό κύκλο.
- Να γνωρίσουν τον περιβαλλοντικό ρόλο του νερού.
- Να μελετήσουν τις χρήσεις του νερού από τον άνθρωπο και τις συνέπειες των χρήσεων.
- Να αντιληφθούν την έμμεση κατανάλωση νερού από τον άνθρωπο, δηλ. την ποσότητα νερού που χρησιμοποιείται κατά τη διαδικασία παραγωγής των διαφόρων προϊόντων.
- Να αντιληφθούν τη σημασία της ορθολογικής διαχείρισης του νερού.
- Να αναγνωρίσουν το νερό ως βασικό παράγοντα ανάπτυξης μιας περιοχής.
- Να γνωρίσουν τις απειλές των υδάτινων πόρων.
- Να συσχετίσουν το νερό με παραδοσιακές δραστηριότητες.
- Να μάθουν να χρησιμοποιούν τις διάφορες πηγές γνώσης.
- Να μάθουν να παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της εργασίας τους.
- Να μάθουν να συνεργάζονται.

ΠΟΡΕΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Διαθεματικές ενότητες

Νερό – Φύση

Νερό – Σύγχρονος άνθρωπος

Νερό – Λογοτεχνία

Νερό – Θρησκεία

Νερό – Χημεία

Νερό – Τέχνη

Νερό – Μαθηματικά

Νερό – Φυσική

Εμπλεκόμενες ειδικότητες

Καθηγητής Φιλολόγος (2)

Καθηγητής Αγγλικών

Καθηγητής Γαλλικών

Καθηγητής	Φυσικός
Καθηγητής	Χημικός
Καθηγητής	Καλλιτεχνικών
Καθηγητής	Τεχνολογίας
Καθηγητής	Οικοκυρικών
Καθηγητής	Γυμναστής
Καθηγητής	Θεολόγος

Ανάλυση του θέματος σε υποενότητες

- Το νερό στη μυθολογία (καθ. φιλόλογος)
- Θεότητες και δαίμονες του νερού στην «Οδύσσεια» (καθ. φιλόλογος)
- Παροιμίες και φράσεις με το νερό (καθ. φιλόλογος)
- Νερό και πόλεμος – λειψυδρία (καθ. αγγλικών)
- Ομίχλη (καθ. φυσικός)
- Φυσικές και χημικές ιδιότητες του νερού (καθ. χημικός)
- Ρύπανση νερού (καθ. τεχνολογίας)
- Διατροφή και νερό (καθ. οικοκυρικών)
- Αθλήματα του νερού (καθ. γυμναστής)
- Νερό και θρησκεία (καθ. θεολόγος)
- Νερό και spa (καθ. γαλλικών)
- Ζωγραφική με θέμα το νερό (καθ. καλλιτεχνικών)

Οργάνωση ομάδων εργασίας

Κάθε εμπλεκόμενος καθηγητής εργάζεται με ένα τμήμα ή μία τάξη. Η επιλογή γίνεται με βάση το θέμα της υποενότητας, το πού διδάσκει κανείς, το επίπεδο, τα ενδιαφέροντα των μαθητών και το πρόγραμμα σπουδών κάθε τάξης.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Αναζήτηση πληροφοριών για το νερό (Διαδίκτυο, σχολική βιβλιοθήκη, εγκυκλοπαίδειες).
- Επίσκεψη σε πηγές και στο ρέμα της περιοχής.
- Λήψη δειγμάτων νερού για πειράματα και μετρήσεις .
- Εξέταση δείγματος νερού στο μικροσκόπιο.
- Ζωγραφική με θέμα το νερό.

- Συλλογή εθίμων σχετικά με το νερό.
- Συνέντευξη με ηλικιωμένους και επαγγελματίες της περιοχής για τα παραδοσιακά επαγγέλματα σε σχέση με το νερό αλλά και για άντληση περαιτέρω πληροφοριών (παροιμίες, μύθοι).

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Η κάθε ομάδα παραδίδει την εργασία έως το τέλος Απριλίου και ακολουθεί η τελική σύνθεσή της.
- Τρόπος παρουσίασης της εργασίας: Ενδοσχολική συγκέντρωση.

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- Σχεδιασμός και οργάνωση του προγράμματος.
- Βαθμός προσέγγισης των γνωστικών στόχων του προγράμματος.
- Αποτελεσματικότητα των μέσων που χρησιμοποιήθηκαν.
- Συνεργασία των μελών της ομάδας.

2. ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ

- Η ίδια η ομάδα (μαθητές και συντονιστές καθηγητές).
- Το σχολείο.

3. ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- Συστηματική παρατήρηση και συζητήσεις με τα μέλη της ομάδας και μεταξύ των συντονιστών.
- Δημιουργικότητα και δεξιότητες μαθητών.

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΑΜΜΕΝΩΝ ΒΟΥΡΑΩΝ
ΘΕΜΑ: ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Καθηγητές: Χουλιάρας Κων/νος, Νταλλής Ευάγγελος, Παπαμαυρούδη Φωτεινή,
Χριστοπούλου Παναγιώτα, Παρασκευόπουλος Γεώργιος,
Νέλλα Μαρέα, Κυφονίδης Δημήτριος

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Ο τουρισμός είναι ένα κοινωνικό φαινόμενο και επηρεάζει τον πολιτισμό, την κοινωνία, το περιβάλλον των διαφόρων χωρών του κόσμου και συμβάλλει ουσιαστικά στη βελτίωση της οικονομικής ευημερίας τους.

Στην οικονομία της χώρας μας βέβαια ο τουρισμός είναι από τους σημαντικότερους τομείς της, γιατί συνεισφέρει μεγάλα ποσά σε συνάλλαγμα, γιατί απασχολεί περίπου το ένα πέμπτο του εργατικού δυναμικού, γιατί πολλά ελληνικά προϊόντα καταναλώνονται, γιατί συμβάλλει στη διαμόρφωση του εγχώριου προϊόντος σε ένα υψηλό ποσοστό. Μέχρι πριν λίγα χρόνια αυτά που παρείχε ο ελληνικός τουρισμός ήταν ο ήλιος, η θάλασσα, οι φυσικές ομορφιές και το υπέροχο κλίμα. Όμως αυτά μπορούν να τα παρέχουν και άλλες χώρες και μάλιστα πολύ πιο φθηνά απ' ό τι η δική μας χώρα. Γι' αυτό είναι επιτακτική ανάγκη να στραφούμε σε άλλες μορφές τουρισμού πιο εξειδικευμένες. Είναι οι λεγόμενες εναλλακτικές μορφές τουρισμού, οι οποίες περιλαμβάνουν προγράμματα με συγκεκριμένα θέματα και στόχους και στηρίζονται στην αναψυχή, στα συνέδρια, στον θεραπευτικό τουρισμό, στη σωματική και πνευματική ευεξία, στο θρησκευτικό τουρισμό, στα πολιτιστικά δρώμενα των περιοχών κ.λ.π.

ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Ιστορία – Μυθολογία
Τοπική Ιστορία
Θεολογία
Φυσική Αγωγή
Χημεία
Καλλιτεχνικά
Μαθηματικά – Στατιστική

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Με την εργασία αυτή θα μας δοθεί η ευκαιρία να δούμε τις προοπτικές του τόπου μας (αφού πρώτα τον γνωρίσουμε οι ίδιοι), να προτείνουμε την ένταξη των νέων μορφών τουρισμού στο τουριστικό μας πακέτο και να αξιοποιήσουμε κάθε δυνατότητα που μας παρέχει.

ΣΤΟΧΟΙ (ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ – ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ)

- Να γνωρίσουν το Δήμο τους, με την ιστορία της δημιουργίας των οικισμών της περιοχής τους.
- Να γνωρίσουν αυτά που η μυθολογία αναφέρει για την περιοχή.
- Να γνωρίσουν τους ιστορικούς τόπους της περιοχής και τα θρησκευτικά μνημεία.
- Να κάνουν προτάσεις για την καλύτερη αξιοποίηση των ιαματικών πηγών της πόλης των Καμένων Βούρλων, γνωρίζοντας παράλληλα τις θεραπευτικές ενδείξεις αλλά και τις αντενδείξεις της λουτροθεραπείας.
- Να κάνουν καταγραφή των καταλυμάτων της περιοχής για να είναι γνωστές οι δυνατότητες φιλοξενίας τουριστών στην περιοχή, όπως επίσης των δυνατοτήτων στη σίτιση και τη διασκέδαση.
- Να προτείνουν τις κοντινές αποδράσεις για τον επισκέπτη της πόλης μας, με τα αξιοθέατα και τις αποστάσεις από αυτή.
- Να προσφέρουν σε κάθε επισκέπτη έναν κατάλογο με όλα τα χρήσιμα τηλέφωνα για να μπορεί να τα χρησιμοποιήσει αν χρειαστεί, διευκολύνοντας έτσι την παραμονή του στην πόλη μας.
- Να παρέχουν τη δυνατότητα με πλούσιο φωτογραφικό υλικό και χάρτες, να πάρει «μια γεύση» ο επισκέπτης από την περιοχή στην οποία ήρθε ή πρόκειται να έρθει και
- Τέλος, να κάνουν προτάσεις για την αξιοποίηση ανεκμετάλλεπτων περιοχών και αντικειμένων στην κατεύθυνση του τουρισμού.

ΠΟΡΕΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Συζήτηση με τους μαθητές για την Ευέλικτη Ζώνη (τάσεις, στόχοι, δράσεις).
Προτάσεις για την επιλογή του θέματος (κριτήρια, σκοπός εργασίας, στόχοι).

2. Καθορισμός των ομάδων εργασίας – δραστηριότητες – αντικείμενα.
3. Συζήτηση για τον τουρισμό και τις σημερινές δυνατότητες που παρέχει η περιοχή.
4. Προτάσεις για εναλλακτικές μορφές τουρισμού στην περιοχή.
5. Δημιουργία ομάδων επεξεργασίας και επιλογής υλικού.
6. Συρραφή της εργασίας και παρουσίαση αυτής στο σχολείο.
7. Παρουσίαση της εργασίας σε τοπικούς φορείς (Δήμο, Συλλόγους σχετικούς με το αντικείμενο του τουρισμού).
8. Συζήτηση για την προσπάθεια που έγινε, συμπεράσματα, προτάσεις.

2^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΛΑΜΙΑΣ

Τάξη: Α΄ Τμήμα: 3ο

ΘΕΜΑ: ΟΙ ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΠΛΑΤΕΙΕΣ ΤΗΣ ΛΑΜΙΑΣ

Καθηγητές: Σταμέλος Δημήτριος, Φεράτη Γεωργία,
Βαϊοπούλου Γεωργία, Γιδόγιαννου Σεβαστ.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

- Κοινωνικά.
- Ιστορικά.
- Οικονομικά.
- Αισθητικά.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

- Γνωριμία με την πόλη μας.

ΣΤΟΧΟΙ (ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ – ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ)

- Σύνδεση με την ιστορία της πόλης.
- Η πλατεία, πυρήνας-τόπος επικοινωνίας μιας πόλης (καφεενία γύρω από τις πλατείες).
- Η πλατεία, οικονομικό κέντρο της τοπικής κοινωνίας.
- Η πλατεία και οι αισθητικές αλλαγές διαμέσου του χρόνου.
- Προτάσεις για τη χρήση τους.
- Συγκρίσεις με άλλες Ευρωπαϊκές πλατείες.

ΠΟΡΕΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΟΜΑΔΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Οι μαθητές χωρίστηκαν σε 4 ομάδες εργασίας:

- 1η Ομάδα: Ιστορικά.
- 2η Ομάδα: Ονοματολογία, γλυπτική, χρήση, κτίρια γύρω από αυτή.